

UFO IN UKRAINE: LANGUAGE OF NUMBERS

Sochka Y.V.¹

¹Ufologist, coordinator of the Ukrainian ufological club «UFODOS» (1998-2015).
mailto:ufo@sochka.com

НЛО НАД УКРАЇНОЮ: МОВОЮ СУХИХ ЦИФР

Сочка Я.В.¹

¹Уфолог, координатор українського уфологічного клубу «УФОДОС» (1998-2015).

Abstract. The article contains statistical information about general characteristics of UFO based on more than 1250 reports concerning the observation of unidentified flying objects above Ukraine, gathered in the course of so called "Social UFO monitoring project in Ukraine" (UFOBUA).

Анотація: Стаття містить статистичну інформацію щодо основних характеристик НЛО, засновану на більш ніж 1250 свідченнях щодо спостережень аномальних атмосферних явищ над територією України, зібраних у ході т.зв. «Соціального проекту моніторингу в Україні».

Вступ. Статистичні дослідження НЛО проводять із метою вивчення часових, просторових, фізичних, оптичних, динамічних, соціологічних характеристик, а також впливу аномальних явищ на природу, живі організми та людину [1]. У період із 1998 по 2015 рік діяв уфологічний клуб «УФОДОС», який збирав і аналізував повідомлення українських свідків НЛО («гаряча телефонна лінія» [2], моніторинг преси, електронні анкети очевидців НЛО тощо). Спочатку це були електронні бази даних, які використовувалися співробітниками на локальних комп'ютерах, а у 2009 році вони були опубліковані в загальнодоступному форматі – у вигляді веб-додатку, котрий згодом отримав назву «громадського проекту моніторингу за НЛО в Україні» - UFOBUA [3]. Станом на початок 2015 року в ньому було задокументовано більше як 1250 повідомлень про спостереження НЛО над Україною, на базі яких можна провести певні статистичні дослідження.

Мета та завдання дослідження. Метою статистичних досліджень є поверхневий аналіз первинних повідомлень про НЛО, спроба спрогнозувати можливі чергові фляпи (активізації НЛО) чи певні соціальні збурення, пов'язані із НЛО, локальні активізації феномену в певному місці або навіть в певний час. Кристалізація зібраних відомостей призводить до узагальнюючих результатів: дослідники мають можливість наочно зробити висновки про деякі грані «феномену НЛО», порівняти їх із власними дослідженнями. При цьому необхідно враховувати, що статистичні дослідження в силу необхідної формалізації вихідних даних ведуть до деякого об'єднання змістовності і спотворення інформації. Разом із тим вони необхідні для отримання узагальнених характеристик того, що ми називаємо «феноменом НЛО».

Основний матеріал. Отже, як виглядає «феномен НЛО» мовою сухих цифр? Для цього ми розділимо всю наявну палітру повідомлень про спостереження НЛО за кількома ознаками:

- Речовий фактор (що і хто);
- Географічний фактор (де і скільки);
- Часовий фактор (коли).

У якості сировини для статистичного аналізу нам будуть слугувати здебільшого 1265 випадків, які задокументовані у базі даних «UFOBUA» [4] станом на січень 2015 року.

Речовий фактор. Узагальнений портрет українських НЛО можна описати кількома рядками. Як правило, «літаючі тарілки» (простонародна назва «феномену НЛО») з'являються у вечірній час доби над малонаселеними районами країни і виглядають як різнокольорові вогні у небі. НЛО з'являються несподівано і також несподівано зникають (середня тривалість їх спостереження лежить у межах 1-10 хвилин). Рідко, але все ж спостерігаються НЛО протягом 1-3 годин. Швидкоплинність стає причиною малоінформативності повідомлень (відсутні детальні дані, необхідні, перш за все, для ідентифікації літаючого об'єкта, який цілком може виявитися літаком, гвинтокрилом, штучним супутником Землі або атмосферним явищем). Крім того, слід пам'ятати, що людина середнього інтелектуального рівня запам'ятовує 10% того що чує, 35% того що бачить і 55% того що бачить і чує одночасно. Отже, від дослідників вислизає безліч докладних даних. До того ж, багато хто з очевидців розповідає про те що трапилося через місяці або навіть роки, коли пам'ять про подію «притупляється».

Хто їх бачить? Скептики схильні стверджувати, що НЛО бачать поодинокі очевидці, отже, ці повідомлення перш за все можуть бути пояснені або містифікацією або ж просто галюцинацією. Однак невірно вважати, що спостерігачі НЛО здебільшого поодинокі. Це стало очевидним після того, як проаналізувавши понад 150 повідомлень ще у 2002 році, співробітники УФОДОС встановили: у 38% спостережень очевидець був один, у 22% — НЛО бачили парами, а у 40% — НЛО спостерігали численні очевидці. Тобто у більшості випадків знаходиться кілька незалежних свідків появи НЛО. Це спростовує «пустопорожні вигадки» скептиків [5].

Форма НЛО. За максимальною чисельністю «у лідерах» кулясті об'єкти (27%), дископодібні (13%), точкові (12%), трикутні, циліндричні (по 6%). Не поодинокі й екзотичні форми НЛО: з куполом (3%), яйцеподібні (3%), ромбовидні (2%). Подробиці за кожною конкретною формою можна побачити на графіку, де показано число від загальної кількості повідомлень в UFOBUA станом на 2015 рік (рис.1).

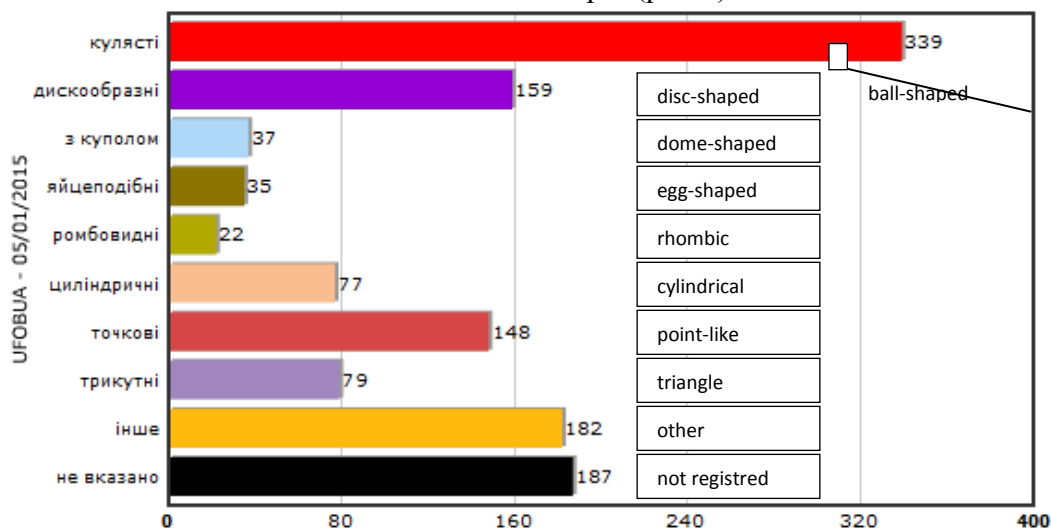

Рис.1. Розподіл повідомлень про НЛО за зовнішньою формою

Значний інтерес для уфологів складають дископодібні, кулясті і продовгуваті (циліндричні, сигароподібні) об'єкти. Адже саме із цими формами пов'язане переконання багатьох очевидців про те, що вони бачили проліт саме «невпізнаних літаючих об'єктів» якоїсь позаземної цивілізації, так як авіаційна промисловість поки що не випускає літаючі об'єкти у вигляді двох складених тарілок, або скажімо, у формі трикутника (не кажучи про чотирикутні та інші екзотичні об'єкти) або інших геометричних формаціях.

Гіпотеза очевидців підкріплюється і динамічними характеристиками та іншими якостями об'єктів. Як правило, ті ігнорують інерцію і силу тяжіння, а це поки не під силу земним літальним апаратам. Разом із тим, різноманіття форм НЛО може пояснюватися і особливостями сприйняття спостерігачем. Скажімо, сильний вплив на видиму форму надає ракурс (кут), під яким спостерігається об'єкт і властивості людського зору. Наприклад, на великій відстані досить складно відрізнити плоский диск від кулі, трикутний об'єкт у горизонтальному положенні можна прийняти за диск, а диск у вертикальному положенні за кулю і т.д. [6].

Здивування викликає і здатність НЛО до трансформацій (поліморфізм). Найчастіше очевидці бачать, як НЛО у польоті змінює свою видиму форму. Часто згадується у повідомленнях розділення об'єктів на окремі частини (сегменти) із подальшим з'єднанням. Згадується і вихід з великого НЛО об'єктів менших розмірів (т.зв. «корабель-матка» випускає модулі). Постає інше питання: «Який механізм поліморфізму НЛО, яка сила виробляє ці швидкі зміни?» Навряд чи хтось відповідь зараз на це. Можна тільки здогадуватися. Мабуть, ступінь розвитку того, що ми називаємо НЛО, настільки висока, що всі ці метаморфози здійснюються силою розуму [7].

Географічний фактор або територіальна активність. На підставі понад 1000 повідомлень, безумовно, можна виділити на карті «улюблені» місця НЛО. Вони не будуть настільки деталізовані, але все ж. Кластеризація повідомлень на мапі України дає нам наступну картину (рис. 2).

Рис. 2. Кластеризація НЛО-повідомлень на мапі України

У таблиці наведено розподіл українських НЛО по регіонах України (сучасні дані у порівнянні зі статистикою 2007 року [8]):

Напря́м	Станом на 2007 рік (%)	Станом на 2015 рік (%)
Південь	40	32
Північ	22,5	25
Схід	17,8	20
Центр	7,5	12
Захід	12,2	11

Розподіл українських НЛО по областях країни. Станом на 2015 рік, дані UFOBUA дають наступну картину (рис.3):

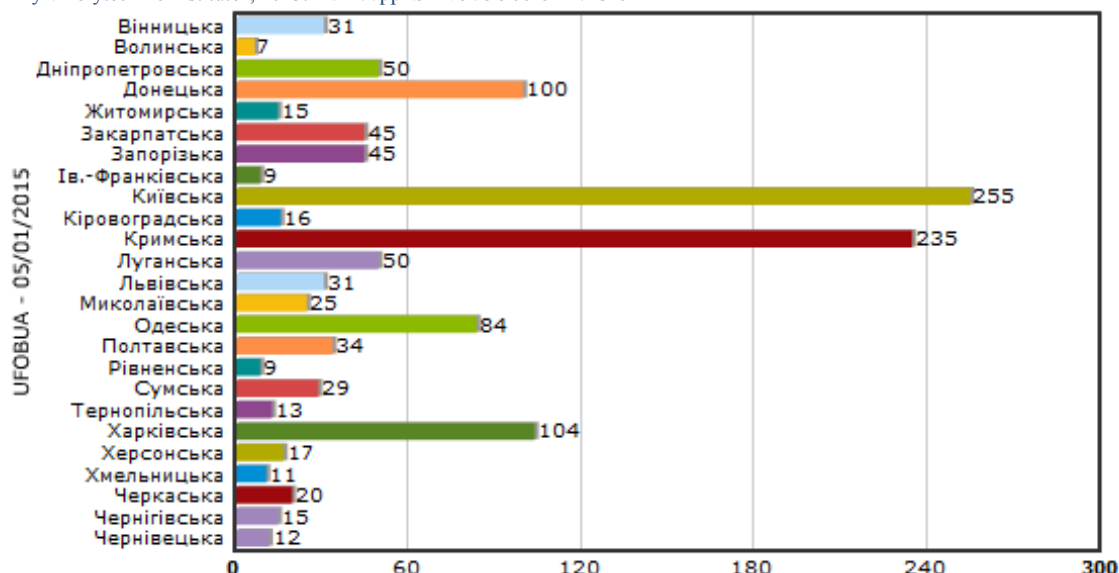

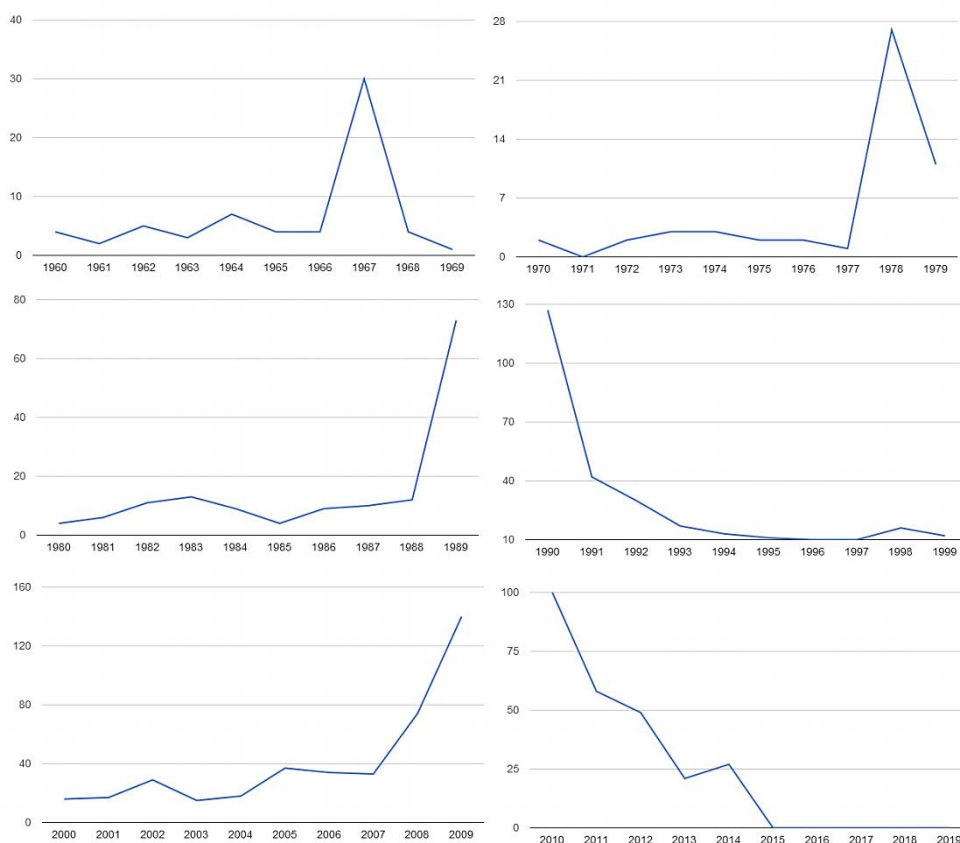
Рис. 3. Розподіл українських НЛО по областях України

З графіку випливає, що найбільш НЛО-активні області у країні: *Київська, Кримська, Донецька, Одеська* та *Харківська*. Майже аналогічні результати були отримані і в попередні роки. Стабільна активність у зазначених регіонах прогнозується і в майбутньому, враховуючи наявну динаміку, а також деякі особливості самих областей (густота населення, географічне положення, індустріалізація і т.д.).

Окремо треба зазначити, що на мапі України чітко прослідковується нагромадження НЛО-міток у зоні так званого «Україно-російського трикутника». Це умовний район, обмежений трьома точками (Київ-Крим-Воронеж), найбільш активними в плані появи НЛО містами. Столиця і Крим (особливо Південний Берег) завжди лідирували за спостереженнями НЛО. Відносно третьої вершини трикутника, то місто Воронеж є самостійною «геоактивною» зоною (в багатьох довідниках вона згадується як «Воронезька аномальна зона»). У цьому трикутнику розташовані великі українські міста: Дніпропетровськ, Запоріжжя, Полтава, Харків, Сімферополь, Херсон, Кіровоград ... в небі яких часті появи НЛО, а також розташовані самостійні аномальні зони, такі як «Запорізькі Кола», «Харківська аномальна зона» і т.д. [9]

Часовий фактор. Статистично вдалося виявити ряд закономірностей появи НЛО в залежності від часу. Були складені графіки активізацій НЛО в залежності від таких вимірників як рік, місяць року, час доби і т.д.

Роки. Сортування спостережень НЛО над Україною по роках показує на дивну, схожу на сонячну (раз у 11 років) активність, яка виражається фляпами в кінці кожного десятиліття. Особливо яскраво можна простежити цю тенденцію за останні 50 років (рис.4). Ця тенденція настільки стійка, що можна сміливо прогнозувати активність НЛО в Україні в наступні десятиліття.

Рис.4. Піки активності НЛО спостерігаються в кожному десятиріччі (за 2015 рік дані ще не зібрані)

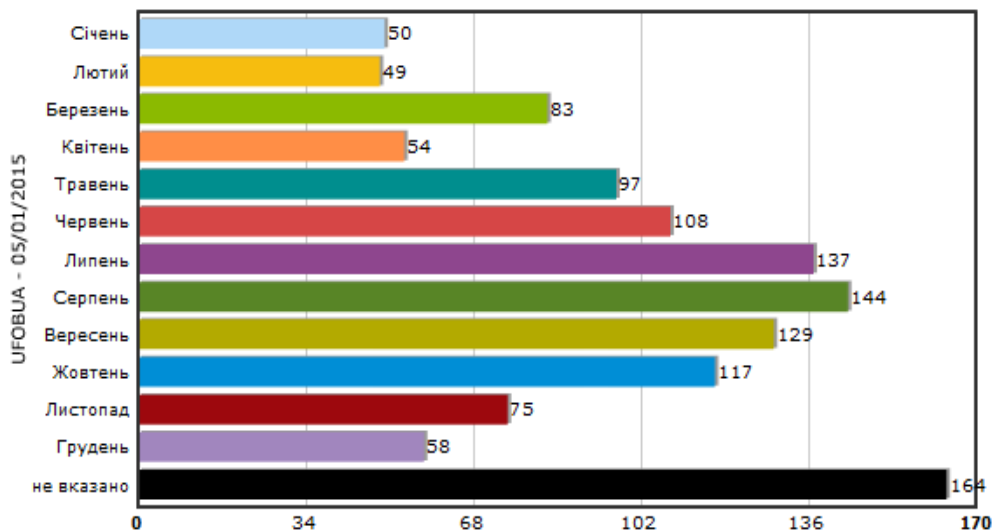
Щодо причин НЛО-активності у певні проміжки часу (використовуються також такі терміни як «активізація НЛО», «НЛО-бум», «тарілочний бум», «уфологічна лихоманка», «фляп»...), то дослідники не скупляться на версії. Деякі вважають, що у певні періоди часу Земля входить в ті області простору, де не «діє» звичайний тривимірний вимір, і ми спостерігаємо «нашестья НЛО» — таке собі «перехрестя двох світів» у одній площині! Інші дослідники відзначають (Еме Мішель, Реймон Вейл, Гі Кенсі — у Франції, Буелта — в Іспанії, Олав Фонтес — в Бразилії), що збільшення числа спостережень НЛО відзначається у періоди найбільшого наближення Марса до Землі, в періоди протистоянь (такі протистояння повторюються кожні 15-17 років) [10]. Деякі знаходять взаємозв'язок між появою НЛО і місячними циклами або сонячною активністю (гравітаційна сила Місяця чи Сонця робить на Землю величезний вплив і, не виключено, таким же чином Місяць впливає і на відкриття «вікон» в інший вимір)?

Пори року. Говорячи про пори року, то найчастіше НЛО бачать влітку і восени (літо – 31%, осінь – 25%, весна – 18%, зима – 12%). Слід відзначити, що літо, як найбільш НЛО-активний період року, часто зустрічається у аналогічних підрахунках в інші періоди часу. При цьому, географія при таких підрахунках не грає ніякої ролі. Так, Філіпп Імброгно і Меріен Хорріган у книзі «Контакт п'ятого виду» (2001 рік) приводять статистику появ НЛО в США по місяцях, засновану на 3432 повідомленнях, із якої випливає, що більшість появ НЛО припадає на червень і липень (чимала активність і восени, особливо у жовтні) [11].

Говорячи про сезонну НЛО-активність, слід врахувати одну важливу деталь: літо — місяці відпусток, шкільних канікул, люди менше сплять і в основному проводять час під відкритим небом. Тобто, активність НЛО в літні місяці року може як раз пояснюватися спостережливою активністю людей. При цьому, інші дослідники вважають, що літньо-

осінні «фляпи» безпосередньо якимось чином пов'язані з фізичними властивостями самих НЛО (аналогічно, наприклад, для запуску космічних кораблів у космос потрібен цілий ряд спеціальних умов для старту).

Місяці. Улюбленими місяцями для появи НЛО над Україною залишаються: липень, серпень, вересень і жовтень (див. рисунок 5). Що знову-таки пов'язано, швидше за все, з підвищеною спостережливою здатністю суб'єкта, а не з фізичними властивостями самого об'єкту.

Рис.5. НЛО-активність над Україною в залежності від місяця

Деталізація місячних показників показує, що близько 24% спостережень НЛО відбулися з 1 по 10 число місяця, 41% — с 10 по 20 і 35% — з 20 по 30 число. Таким чином, активність НЛО досить бурхлива в середині місяця.

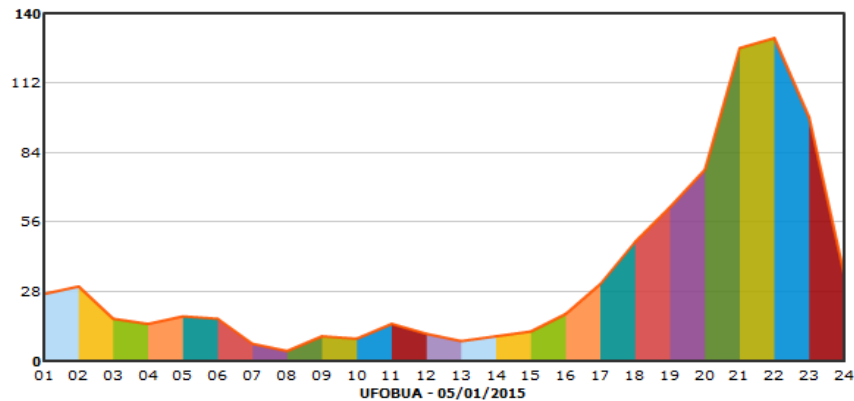
Дні тижня. Розподіл НЛО-повідомлень по днях тижня дуже наочно ілюструє нам пряму залежність активності НЛО з активністю спостерігачів:

Пн – 11%, Вт – 12%, Ср – 12%, Чт – 15%, Пт – 13%, Сб – 21%, Нд – 16%

Очевидно, що найчастіше НЛО бачать в суботу і неділю, власне, коли люди менш зайняті побутовими проблемами і мають більше часу бути під відкритим небом і поглянути в небо.

Деякі «тверезі» голови кажуть, що графік прямо ілюструє зв'язок із просиджуванням на уїк-енд в пабах і кількістю там випитого, але дотепне пояснення не витримує критики: основна маса очевидців НЛО не те, що тверезі, але на додачу до всього мають вищу освіту і віком далеко за юнацько-наївний.

Час доби. Найчастіше НЛО спостерігаються у вечірній час доби. На графіку бачимо (рис.6), що починаючи із 16-ої години (за київським часом) і до 24 ночі здійснюється значна кількість їх спостережень. Дуже дивно, але факт, що від години ночі і до 6-ї ранку активність НЛО вище ніж вранці і вдень, коли свідків (теоретично) могло би бути більше (адже вночі потенційні спостерігачі сплять)! Не зайвим буде зазначити, що простежується відповідність з даними, отриманими статистичними методами в інших країнах світу.

Рис. 6. Розподіл повідомлень про НЛО над Україною в залежності від часу спостереження

Висновки. Статистичні дослідження масивів повідомлень про НЛО дають можливість отримати, якщо не об'єктивні, то узагальнені характеристики «феномену НЛО». В свою чергу вони дають можливість наближено прогнозувати «поведінку» феномена, спрогнозувати чергові активізації НЛО чи певні соціальні настрої. Результати щодо НЛО в Україні, отримані шляхом статичних підрахунків, здебільшого не виходять за рамки цифр, отриманих в аналогічних дослідженнях, проведених в інших країнах світу, що свідчить про подібність узагальнюючих висновків.

Незважаючи на велику кількість повідомлень про НЛО, їх систематизацію та аналіз, ми як і раніше змушені констатувати, що у вивченні цього явища все ще досить багато білих плям. Хоча деяке уявлення, все ж, вимальовується. Залишається поки проявляти терпіння і допитливість і сподіватися, що накопичення все нових і нових відомостей разом з їх неупередженим аналізом проллють світло істини на загадку феномена «літаючих тарілок» [12].

Список джерел:

1. Петухов А.Б. «Сбор и обработка информации о наблюдениях НЛО и аномальных явлений», Москва, «Союзуфоцентр», 1991, - С. 11
2. Палько А. «В Киеве открыта горячая телефонная линия, которая принимает экстренные сообщения об НЛО. Чего на Украине больше – инопланетян или сумасшедших?», газета «Ступени», №7, 2012
3. «Українські уфологи опублікували в інтернеті загальнонаціональний архів свідчень про НЛО», «Урядовий кур'єр», № 213 (4119) від 17 листопада 2009 року, - С. 1
4. «UFOBUA» (електронний ресурс), адреса доступу <http://ufobua.org.ua>
5. Сочка Я.В. «НЛО на Україні. Мовою цифр» (рукопис), 2002 р.
6. Шуринов Б.А., «Парадокс XX века», Москва, «Международные отношения», 1990, с. 20
7. Ажажа В.Г. «Внимание: НЛО!», Москва, «Союзуфоцентр», 1991, - С. 20
8. Сочка Я.В. «Украинская уфология: что было, что есть?», «Аномалия», №4, 2007, - С. 42
9. Чернобров В.А., «Энциклопедия загадочных мест мира» (изд.3), Москва, «Вече», 2005 р. - С. 426
10. Шуринов Б.А., «Парадокс XX века», Москва, «Международные отношения», 1990, - С. 195
11. Имброгно Ф., Хорриган М., «Контакт пятого вида», Харків, «Клуб Сімейного Дозвілля», 2001 р.
12. Сочка Я.В. «НЛО. Украинская эпопея», Київ, «Простобук», 2011, - С. 146